

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 225/2013-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. apríla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť P. J., P., zastúpeného advokátom JUDr. M. F., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s porušením ustanovenia čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 28 C 385/2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. J. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. novembra 2012 doručená sťažnosť P. J., P. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a

slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s porušením ustanovenia čl. 2 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 28 C 385/2007.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa návrhom na začatie konania doručeným okresnému súdu 28. decembra 2007 domáhal proti mestu P. (ďalej len „žalovaný“), zaplata sumy 112 500 Sk (t. j. 3 734,32 €) s príslušenstvom z titulu náhrady škody. V právnej veci žaloby bolo konanie na okresnom súde vedené pod sp. zn. 28 C 385/2007.

Okresný súd rozsudkom č. k. 28 C 385/2007-147 z 15. decembra 2008 žalobu sťažovateľa zamietol v celom rozsahu, pričom rozhodol tak, že o trovách konania rozhodne osobitným uznesením.

Sťažovateľ však podal proti rozsudku okresného súdu č. k. 28 C 385/2007-147 z 15. decembra 2008 odvolanie (riadny opravný prostriedok), o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 3 Co 39/2009 z 3. júna 2009 tak, že odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. Tento rozsudok krajského súdu, a tým aj označený rozsudok okresného súdu nadobudli právoplatnosť 13. júla 2009.

Následne okresný súd uznesením sp. zn. 28 C 385/2007 z 11. júla 2012 sťažovateľovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému na účet jeho právneho zástupcu trovy tohto konania v sume 983,62 € v lehote 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia.

Sťažovateľ aj proti tomuto uzneseniu okresného súdu o náhrade trov konania podal 3. augusta 2012 odvolanie.

Sťažovateľ porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote odôvodňuje okrem iného takto:

«... Sťažovateľ listom zo 07. 08. 2012, doručeným v tento deň, podal predsedníčke Okresného súdu Prešov sťažnosť na prietahy v predmetnom konaní.

Dňa 24. 08. 2012 bola sťažovateľovi doručená odpoveď predsedníčky Okresného súdu Prešov zo dňa 16. 08. 2012, sp. zn. Spr 2274/2012, v ktorej uvádza, že uznesenie o trovách konania bolo vydané v zákonnej lehote troch rokov, od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. ...

Sťažovateľ listom z 28. 08. 2012, doručeným v tento deň, podal predsedníčke Krajského súdu Prešov žiadosť o prešetrenie vybavenia predmetnej sťažnosti. Sťažovateľ namietal, že jeho sťažnosť nebola riadne vybavená. Skutočnosť, že na uznesení o trovách konania je uvedený dátum 11. 07. 2012 ešte neznamená, že v tento deň bolo aj o trovách rozhodnuté. Táto skutočnosť nebola nijako preukázaná. Podľa informácií sťažovateľa bol dátum - 11. 07. 2012 na uznesení o trovách konania uvedený spätne, o čom okrem iného svedčí aj podanie uznesenia na poštovú prepravu, ktoré bolo podané dňa 17. 07. 2012.

Dňa 03. 10. 2012 bola sťažovateľovi doručená odpoveď predsedníčky Krajského súdu Prešov zo dňa 26. 09. 2012, sp. zn. Spr 10135/2012, v ktorej je uvedené:

„Súd vo veci priebežne konal a vykonával úkony smerujúce k rozhodnutiu vo veci samej. Vo veci samej bolo právoplatne rozhodnuté dňom 13. 07. 2009. O trovách konania bolo rozhodnuté s odstupom 2 rokov, avšak dôvody uvádzané predsedníčkou Okresného súdu Prešov považujem za objektívne.

Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že v predmetnej veci neboli zistené subjektívne prietahy. Odpoveď zo strany vedenia Okresného súdu Prešov považujem za adekvátnu stavu vybavenia veci, zákonný sudca konal vo veci bez prietáhov.

Postup predsedníčky Okresného súdu Prešov preto považujem za správny a Vašu sťažnosť hodnotím ako nedôvodnú.“ ...

Podľa § 151 ods. 3) O. s. p., v zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne do 30 dni po právoplatnosti rozhodnutia vo veci

samej; ustanovenie § 166 sa nepoužije. Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia primerane s tým, že lehota troch pracovných dní plynie od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. ...

Pokiaľ v prejednávanej veci vedenej na Okresnom súde v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 28 C 385/2007 porušovateľ nekonal a nerozhodol o trovách konania v zákonom stanovenej lehote v súlade s § 151 ods. 3) O. s. p., ale rozhodol až po uplynutí viac ako 3 rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (rozsudok KS Prešov, sp. zn. 3 Co 39/2009 z 03. 06. 2009 nadobudol právoplatnosť dňa 13. 07. 2009 a uznesenie OS Prešov o trovách konania bolo sťažovateľovi doručené dňa 19. 07. 2012), je nesporné, že povinnosť rozhodnúť o trovách konania do 30 dní odo dňa 13. 07. 2009 (právoplatnosť rozhodnutia vo veci samej) si porušovateľ nesplnil...»

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Sťažnosti sa vyhovuje.

2. Postupom porušujúcim čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Prešove, v konaní vedenom pod sp. zn. 28 C 385/2007.

3. Okresnému súdu v Prešove sa prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 28 C 385/2007 konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

4. P. J. sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3.000,- EUR..., ktoré mu je Okresný súd v Prešove povinný uhradiť do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.

5. Okresný súd v Prešove je povinný nahradiť P. J. trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 269,58 €... na účet advokáta JUDr. M. F... do jedného mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania ústavného súdu je posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 28 C 385/2007 došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s porušením ustanovenia čl. 2 ods. 2 ústavy.

Zjavne neopodstatneným návrhom je návrh, ktorým sa namieta taký postup orgánu verejnej moci, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namieta, ako aj vtedy, ak v konaní pred

orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval označené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

V súlade so svojou judikatúrou (II. ÚS 32/00, I. ÚS 29/02, IV. ÚS 61/03, II. ÚS 298/06) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru len vtedy, ak bola sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tom čase ešte trvalo.

Z obsahu na danú vec vzťahujúceho sa súdneho spisu ústavný súd zistil, že sťažovateľ proti uzneseniu okresného súdu č. k. 28 C 385/2007-191 z 11. júla 2012 o náhrade trov konania podal odvolanie (riadny opravný prostriedok) 3. augusta 2012, pričom spis na účely rozhodnutia o tomto odvolaní bol krajskému súdu doručený 4. septembra 2012. Krajský súd o odvolaní sťažovateľa rozhodol uznesením č. k. 15 Co 30/2012-203 z 5. decembra 2012 tak, že napadnuté uznesenie okresného súdu o náhrade trov konania ako vecne správne potvrdil, pričom žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Okresný súd potom, čo mu bol 10. decembra 2012 krajským súdom spis vrátený, svoje uznesenie o náhrade trov konania z 11. júla 2012, ako aj uznesenie krajského súdu č. k. 15 Co 30/2012-203 z 5. decembra 2012 (po jeho doručení účastníkom konania, pozn.), ktoré nadobudli právoplatnosť 12. decembra 2012, opatril doložkou o nadobudnutí právoplatnosti 20. decembra 2012.

Sťažnosť na postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 28 C 385/2007 (na poštovú prepravu podaná 15. novembra 2012, pozn.) bola ústavnému súdu doručená 20. novembra 2012, potom ako bol spis už doručený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa (4. septembra 2012). Takže v čase podania sťažnosti ústavnému súdu už okresný súd nemohol ovplyvniť plynulosť priebehu konania, a teda ani porušiť označené práva sťažovateľa, pretože postúpením spisu krajskému súdu na rozhodnutie

o odvolaní s'ťažovateľa z 3. augusta 2012 proti uzneseniu okresného súdu o náhrade trov konania okresný súd vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie právnej neistoty s'ťažovateľa v konaní pred súdom prvého stupňa. Ďalšie úkony alebo postupy už okresný súd v štádiu konania pred krajským súdom nemohol vykonávať. Ústavná úloha okresného súdu pri odstraňovaní právnej neistoty s'ťažovateľa za obdobie od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku č. k. 28 C 385/2007-147 z 15. decembra 2008 vo veci samej, t. j. od 13. júla 2009, do rozhodnutia o náhrade trov konania, resp. do postúpenia veci krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní s'ťažovateľa, t. j. do 4. septembra 2012, tak skončila pred podaním s'ťažnosti ústavnému súdu.

Pokiaľ ide o obdobie od potvrdenia odvolaním s'ťažovateľa napadnutého uznesenia okresného súdu o náhrade trov konania z 11. júla 2012 uznesením krajského súdu č. k. 15 Co 30/2012-203 z 5. decembra 2012, resp. od opätovného postúpenia veci (vrátenia spisu) okresnému súdu, t. j. od 10. decembra 2012, do 20. decembra 2012, keď okresný súd svoje uznesenie č. k. 28 C 385/2007-191 z 11. júla 2012, ako aj označené potvrdzujúce uznesenie krajského súdu opatril doložkou o nadobudnutí právoplatnosti, podľa názoru ústavného súdu toto nijako nemožno považovať za neprimerané.

Tu ústavný súd už len pre úplnosť veci poznamenáva, že tridsaťdňová lehota na rozhodnutie o trovách konania v zmysle ustanovenia § 151 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, na ktorú s'ťažovateľ v s'ťažnosti poukazuje, bola do právneho poriadku Slovenskej republiky zavedená až zákonom č. 388/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, s účinnosťou od 1. januára 2012.

Jednou zo základných pojmových náležitostí s'ťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv s'ťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto s'ťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do

základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Tento skutkový stav bol so zreteľom na obsah sťažnosti, ako aj s prihliadnutím na zmysel a účel ustanovenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote základom pre záver ústavného súdu, ktorý sťažnosť sťažovateľa už po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal porušenie ním označených základných práv zaručených ústavou a listinou, ako aj označeného práva zaručeného dohovorom v spojení porušením ustanovenia čl. 2 ods. 2 ústavy, ktoré nie je ustanovením o základných právach a slobodách, ale je v ňom vyjadrený všeobecný ústavný imperatív adresovaný štátnym orgánom konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, ktorého prípadné porušenie vo vzťahu k sťažovateľovi by nevyhnutne „našlo“ svoj výraz v súčasnom porušení, toho-ktorého konkrétneho základného práva alebo slobody zaručeného v druhej hlave ústavy.

Keďže ústavný súd sťažovateľom namietané porušenie ním označeného konkrétneho základného, ako ani iného práva nezistil, touto časťou sťažnosti sa už nezaoberal.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o uložení povinnosti okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov, ako aj rozhodnutie o priznaní finančného zadostučinenia a trov konania je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tej časti sťažnosti, ktorou sa sťažovateľ domáhal ich priznania, tiež nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. apríla 2013